

CHARTA SPOLOČENSTVA V SALEZIÁNSKEJ RODINE DONA BOSCA

ÚVOD

Saleziánska rodina dona Bosca

Vzdávame vďaka Bohu, že vo svojich svätých koná zázraky.

Uvažovať dnes o saleziánskej rodine znamená uznávať dona Bosca za zakladateľa. Preto hovoríme o saleziánskej rodine dona Bosca.

Vzťah, ktorý nadviazal s niektorými ľuďmi a s niektorými skupinami, bol zvláštny a privilegovaný.

Piovi IX. sa zveril s ťažkosťami a s nádejami novej inštitúcie, Zbožnej spoločnosti svätého Františka Saleského, ktorú chcel mať aj na obraz a podobu ľudskej rodiny, ktorej Otcom je Boh, a na obraz a podobu rodiny Cirkvi, ktorej spoločným otcom je pápež.

S matkou Mazzarellovou prežíval duchovnú a náboženskú skúsenosť, ktorá prekvapuje udalosťami, ktoré pripravil Pán, prozreteľnými stretnutiami a svetlom vzájomnej intuície, ktorá prevyšovala dobové okolnosti apoštolátu, autentickou a plodnou spoluprácou pri zakladaní Inštitútu dcér Márie Pomocnice.

S mnohými veriacimi, angažovanými pre dobro mladých a pre upevnenie viery medzi jednoduchým ľuďom zakúsil silu a účinnosť práce v jednote, pričom sa inšpiroval evanjeliom a metódou Dobrého pastiera. Tak sa zrodili saleziánski spolupracovníci.

Po viac ako sto rokoch od jeho smrti saleziánsky fenomén neprestáva udivovať geografickým rozšírením a vzrastom počtu skupín, ktoré sa so špecifickými svojráznymi rysmi pozerajú na dona Bosca ako na otca veľkej duchovnej rodiny.

Harmonická jednota zakladateľskej charizmy, pastoračná dobročinná láska a sila daru, ktorý Duch dal donovi Boscovi, zabezpečujú ovzdušie, prostredie rastu a podstatu saleziánskej rodiny.

KAPITOLA 1

MILOŠŤ SPOLOČENSTVA V SALEZIÁNSKEJ RODINE

1. Boží plán v projekte Zakladateľa
2. Duchovno – apoštolská rodina v rozmachu
3. Bohatstvo spoločenstva vzťahov
4. V srdci Cirkvi pre spásu sveta

Čl. 1

Boží plán v projekte zakladateľa

S duchom plným radosti a s pokornou vdáčnosťou vyjadrujeme istotu, že z Božej iniciatívy a na materský Máriin zásah don Bosco zaviedol v Cirkvi originálnu evanjelióvu skúsenosť.

Duch v ňom vytvoril srdce veľké ako piesok na brehu morskom, urobil ho otcom a učiteľom mnohých mladých a zakladateľom rozsiahlej duchovnej rodiny.

Dobročinná pastoračná láska, ktorá v Kristovi, Dobrom pastierovi, nachádza svoj prameň a svoj vzor, bola pre dona Bosca kritériom života a činnosti, výchovnou a evanjelizujúcou inšpiráciou, misijnou modlitbou a elánom; a heslo *Da mihi animas coetera tolle* spojilo v jednote jeho lásku k Bohu a k mladým.

Aby don Bosco odpovedal na očakávania mládeže a ľudových vrstiev svojej doby, založil saleziánov, Dcéry Márie Pomocnice a spolupracovníkov.

Mnohé ďalšie apoštolské sily s rozličnými špecifickými povolaniami žijú toho istého ducha ako on a sú medzi sebou v spoločenstve, a pokračujú v dnešnej dobe v jeho diele výchovy a spásy.

Zrodila sa tak a až dodnes pretrvávajú skutočná škola svätosti. Od dona Bosca zakladateľa ďalší zakladatelia nových skupín čerpajú inšpiráciu a orientáciu, spiritualitu a pastoračnú metodológiu. Tieto skupiny – v súlade s Kristovým telom, ktoré neustále rastie – prežívajú, chránia, prehľbujú a neustále rozvíjajú skúsenosť s Duchom Svätým, ktorú don Bosco prežíval a ktorú neprestáva odovzdávať svojim nasledovníkom.

Čl. 2

Rozvíjajúca sa duchovno-apoštolská rodina

Don Bosco sa ako svätec v Cirkvi originálne zaraďuje medzi zakladateľov rehoľných inštitútov. Jeho život sa stal históriou, jeho pravidlá duchom, jeho svätosť príkladom a vzorom. A so živou vdáčnosťou voči Bohu hovoríme, že počiatočný prameň sa stal prúdom, riekou.

Don Bosco sníval o mládežníckom a ľudovom poslaní s mnohorakými rozmermi, a sily tých, čo prijali za svoj jeho výchovný a spásny projekt, usmernil do širokého hnutia.

Dosvedčuje to obdivuhodná plodnosť saleziánskej rodiny, významný fenomén neprestajnej vitality Cirkvi.

Saleziánsku rodinu dona Bosca tvoria tri ústredné skupiny (SDB, FMA, spolupracovníci), ktorých založeniu on sám venoval čas, energiu, formačné a organizačné úsilie, aby vytvárali nosné jadro jeho diela, a zostava ďalších početných skupín.

U neho má počiatok aj Združenie Márie Pomocnice. Akoby na jeho počesť v istý radostný a sviatočný deň vzniklo Združenie jeho bývalých chovancov.

Ako vo veľkých rehoľných rádoch, tak aj v počiatkovej charizmatickej skúsenosti dona Bosca sú zahrnuté rýdže predpoklady rastu a rozvoja.

Vedomie duchovného príbuzenstva a spoločnej apoštolskej zodpovednosti vytvorilo medzi skupinami vzájomné bratské vzťahy a ich originálnu prítomnosť v Cirkvi medzi obzvlášť núdznou mládežou.

Čl. 3

Bohatstvo spoločenstva vzťahov

Dnes saleziánsku rodinu tvoria početné skupiny. Vytvárajú jediný vitálny organizmus a to vysvetľuje zbiehavosť všetkých skupín navzájom a aj vzájomné rozdiely jednotlivých skupín.

Predovšetkým zosilňujú účinnosť svedectva a robia presvedčivejším ohlasovanie evanjelia, prenikanie ducha blahoslavenstiev do sveta, výchovnú lásku k tým najnúdznejším. Okrem toho uskutočňujú živšiu pastoračnú dobročinnú lásku a pomáhajú všetkým spolupracovať na výchovnom a spásnom úsilí pre mladých a pre ľud. Napokon prehlbujú charakteristické črty každej skupiny a pomáhajú rastu identity v spoločenstve.

Krátke dejiny našej rodiny dona Bosca nás presvedčujú, že bez spoločenstva jestvuje reálne nebezpečenstvo ochudobnenia a nevernosti projektu zakladateľa.

„Bez vás nie sme sami sebou!“ – to by mohlo byť záväzné heslo, ktoré je každá skupina povolaná prijať do svojho vnútra a nanovo vyjadrovať v každodennej praxi.

Zdá sa, že don Bosco bol ovládnutý túžbou po jednote, myšlienkou *vis unita fortior* (zjednotené sily sú silnejšie – pozn. prekl.), na základe ktorej sa uvažovalo o rovnako pevnej myšlienke jeho náboženského dedičstva: myšlienke jedinej rodiny podľa vzoru a podoby ľudskej rodiny, ktorej Otcom je Boh, a rodiny Cirkvi, ktorej spoločným otcom je pápež.

On žiadnu skupinu nikdy nechápal a ani žiadna skupina nikdy neexistovala oddelene, ale vždy v rámci jednotnej perspektívy dosť silnej a dosť bohatej na to, aby v sebe obsiahla aj rozlíšenie medzi skupinami.

Čl. 4

V srdci Cirkvi pre spásu sveta

Duch vzbudzuje charizmy na spoločný osov a harmonicky ich zaraďuje do života Cirkvi. Tak sa podľa Božieho plánu rozvíja nádherná rôznorodosť rehoľných skupín, ktorá veľmi prispieva k tomu, že Cirkev je dobre vybavená pre každé dobré dielo a pripravená na budovanie Kristovho Tela. Okrášľuje ju rôznorodosť darov jej synov a dcér, ako nevestu vyzdobenú pre svojho ženícha, aby sa ukázala mnohotvárna Božia múdrosť.

Duch Svätý vzbudil prostredníctvom dona Bosca saleziánsku rodinu, aby sa lepšie napĺňalo poslanie, ktoré mu zveril.

Saleziánska rodina je spoločenstvom pokrstených a zasvätených, ktorí sa s originálnosťou vlastného daru dávajú do služby poslania Cirkvi, Kristovho tela, univerzálnej sviatosti spásy.

Saleziánska rodina žije uprostred Cirkvi a ukazuje – v súlade s rozličnými darmi – dôležitosť poslania, ktoré udáva tón a konkrétnosť celému duchovnému dedičstvu svätého vychovávateľa.

Vzájomná väzba medzi „výchovou a svätosťou“ od nás požaduje, aby sme boli dôverne solidárni so svetom a jeho dejinami.

Plánovanie poslania teda musí byť aktuálne, kreatívne a trvalé, ak chce vrátiť mladosť duchovnému a výchovnému dedičstvu, ktoré nám bolo zverené, ak chce ponúknuť podporu a kvalitný príspevok Cirkvi, ktorá uvažuje o svojej pastorácii mladých a ľudových vrstiev v rozličných geografických a kultúrnych podmienkach.

KAPITOLA 2

ÚČASŤ NA SALEZIÁNSKEJ RODINE

5. Dôvody príslušnosti
6. Vzájomné vzťahy, výmena darov
7. Nadväznosť na dona Bosca, otca a učiteľa
8. Inšpirovaní humanizmom svätého Františka Saleského
9. Hlavný predstavený, centrum jednoty
10. Popis saleziánskej rodiny dona Bosca

Čl. 5

Dôvody príslušnosti

Termín rodina sa v saleziánskej tradícii neprestajne používa na všeobecné zdôraznenie zväzkov, ktoré sú medzi rozličnými skupinami, a aplikuje sa rozličným spôsobom podľa prirodzenosti ich vzťahu. Tento zväzok alebo vzťah sa nemôže zredukovať na úkon obyčajnej sympatie. Je skôr vonkajším vyjadrením vnútorného a charizmatického spoločenstva. A preto pomáha chápať rozdielne dôvody príslušnosti k saleziánskej rodine.

Príslušnosť sa živí spoločným duchom, ktorý usmerňuje na široké a vzájomne sa doplňujúce poslanie k mladým a k ľudovým vrstvám, a určitými vlastnými a originálnymi charakteristickými črtami, ktoré zdôvodňujú úradné uznanie, udeľované z nejakého špecifického dôvodu.

Prvý dôvod je vlastný saleziánom, Dcéram Márie Pomocnice a spolupracovníkom: sú to prvé tri ústredné skupiny, ktorých zakladateľom je don Bosco celkom zvláštnym spôsobom. On ich ustanovil za priamych dedičov jeho diela; sú základom a orientačným bodom pre všetkých ďalších v tom, čo sa týka ducha, poslania a pedagogicko-pastoračnej metodológie činnosti.

Iným dôvodom príslušnosti je dôvod rozličných skupín zasväteného života, ktoré sa zrodili časovo neskôr z tvorivej sily charizmy. Ony zvláštnymi charizmatickými vyjadreniami obohacujú spoločné dedičstvo rodiny.

Napokon tretí dôvod je definovaný vyjadrením: zvláštne dôvody príslušnosti. Horizont, v ktorom je umiestnený, je širší vzhľadom na horizont skupín, ktoré sme ukázali skôr, ale je objektívne rovnako zviazaný s vitalitou a bohatstvom duchovného dedičstva dona Bosca. Jednotiacia energia jeho charizmy je nevyhnutná aj pre túto širšiu úroveň.

Právny dôvod príslušnosti sa potom zdôvodňuje z listu oficiálneho uznania, ktorý hlavný predstavený posielal ako odpoveď na žiadosť podanú rôznymi skupinami.

Čl. 6

Vzájomný vzťah, výmena darov

Rozličné vyjadrenia saleziánskej charizmy majú medzi sebou podstatný vzťah, totiž prežívajú veľmi hlboký vzájomný vzťah, pre ktorý nemôže identitu v saleziánskej rodine jedna skupina definovať a prežívať bez súvislosti k identite iných.

Všetci spoločne ako rodina dnes ponúkame duchovnú a charizmatickú skúsenosť zakladateľa, vyjadrujeme bohatstvo Božieho daru jeho Cirkvi, predlžujeme do súčasnosti a rozvíjame originálnosť dona Bosca.

V Cirkvi, ktorá je spoločenstvom, saleziánska rodina prežíva a ukazuje jedno srdce a jednu dušu, uskutočňuje skúsenosti bratského a apoštolského spoločenstva v službe poslaniu a pre vzájomné obohatenie medzi skupinami a jednotlivcami.

Je to ako cítiť sa zverení jedni druhým. Patriť k niektorej skupine je ako vstúpiť do celej rodiny. Komunikovať znamená rásť spolu so všetkými, znamená vedieť, že sa jeden s druhým vzájomne dopĺňame.

Spoločne spojení umožňujú členovia saleziánskej rodine prežívať úplnosť jej darov a hodnôt, pretože v rozličných skupinách sú zdôraznené mnohofarebné duchovné aspekty, ktoré nesmú chýbať v žiadnom saleziánskom srdci. Avšak lepšie a charakteristickejšie sa prejavujú v niektorej skupine a spoločenstvo saleziánskej rodiny ich potom dáva k dispozícii všetkým.

Cirkevné spoločenstvo, vzájomný vzťah, výmena darov, vzájomné dopĺňanie sa a obohacovanie predstavujú pre celú rodinu vzácny zákon života s významnými následkami na poli poslania. Aby sme sa ako vychovávateľa a evanjelizátori dostali k mladým, najmä tým najnúdznejším, a k ľudovým vrstvám, nie je postačujúca činnosť jednej jedinej skupiny saleziánskej rodiny. Vyžadujú sa rôzne druhy spojeného zásahu, rôzne modely kresťanského života, rôzne vzájomne sa dopĺňajúce služby.

Čl. 7

Nadväznosť na dona Bosca, otca a učiteľa

Don Bosco je gigantom ducha, ktorý zanechal bohaté a jasne určené duchovné dedičstvo. Je priekopníkom skutočnej školy apoštolskej spirituality – novej a prítlačlivej. Je záväzným

orientačným bodom pre tých, čo sa zo zvláštneho podnetu Ducha cítia povolaní, aby v dnešnej dobe mali podiel na jeho živote a na jeho poslaní v rozličných životných stavoch, každý podľa stupňa a na úrovni, ktoré sú mu vlastné.

Príslušnosť sa buduje okolo zjednocujúceho stredu, ktorým je jedna osoba, jedno kritérium a jeden štýl.

Tou osobou je don Bosco. Saleziánska rodina sa inšpiruje humanizmom svätého Františka Saleského, ktorý zvláštnym spôsobom opätovne prežíval don Bosco. To, čo spája rozličné skupiny a ich členov do jednej rodiny, je istý druh duchovného príbuzenstva v donovi Boscovi, ktorý je naozaj otcom všetkých.

Kritériom príslušnosti je dobročinná pastoračná láska. Apoštolský elán dona Bosca je duchovnou energiou, ktorá mu pomáha hľadať duše a slúžiť iba Bohu. Dobročinná láska v ňom naplňa a riadi každú vec. Zvoláva okolo seba ľudí, koordinuje a dáva do súladu rôzne funkcie a mnohoraké dary, rozličné stavy a úrady, a pozdvihuje rozdiely na organické bohatstvo jednoty. Dobročinná apoštolská láska dona Bosca je prítlačivou silou, je kritériom jednoty a harmónie spirituality. Don Bosco je naozaj učiteľom všetkých!

Heslo *Da mihi animas coetera tolle* je súhrnom veľmi bohatej duchovnej a apoštolskej skúsenosti. Kontemplácia v činnosti, ktorá je orientačným bodom u svätého Františka Saleského, je dušou apoštolskej dobročinnnej lásky u dona Bosca. Výchovná a pastoračná láska je konkrétnou a náročnou formou vnútorného života. Don Bosco je naozaj vodcom a vzorom saleziánskej rodiny.

Čl. 8

Inšpirovaní humanizmom svätého Františka Saleského

Voláme sa saleziánska rodina dona Bosca a nadväzujeme na svätého Františka Saleského a na svätého Jána Bosca. Odvolávanie sa na svätého Františka Saleského nie je v skúsenosti dona Bosca čisto formálne: zvolil si ho za patróna, pretože zodpovedal vnútorným túžbam, ktoré sa usiloval aj dať najavo a zdôvodniť.

„Dobročinná láska a jemnosť svätého Františka Saleského nech ma vedú v každej veci“, to je predsavzatie, ktoré si dal v začiatkoch svojho kňazstva. „S vľúdnosťou svätého Františka Saleského saleziáni pritiaľnu k Ježišovi Kristovi obyvateľstvo Ameriky“, takúto apoštolskú radu pre misionárov dostal vo sne v roku 1883.

Ako rodina dona Bosca sa zaraďujeme do väčšieho saleziánskeho prúdu humanizmu a ponúkame Cirkvi originálny príspevok jednak v oblasti výchovy ako aj v pastoračnej práci. Pre dona Bosca saleziánsky humanizmus znamená ocenenie všetkého pozitívneho, čo je prítomné a zakorenené v živote ľudí, vo veciach, v dejinách.

Táto saleziánska humanistická inšpirácia ho privádza k prijímaniu hodnôt sveta, najmä ak ich mladí majú radi, k zapojeniu sa do prúdu kultúry a ľudského rozvoja svojej doby podnecovaním dobra a nie nariekaním nad zlom, k hľadaniu spolupráce mnohých ľudí, pričom bol presvedčený, že každý má svoj vlastný dar, ktorý je zrejmy alebo ktorý je treba objaviť, k viere v silu výchovy, ktorá podnecuje a podporuje premenu a rast mladého človeka

na čestného občana a dobrého kresťana, k tomu, že sa bez váhania zveril prozreteľnosti Boha, ktorého vnímal a miloval ako Otca.

Humanizmus svätého Františka Saleského pomáha saleziánskej rodine otvárať sa voči skupinám, ktoré ju tvoria, aby každý v Pánovej radosti prežíval svoje špecifické poslanie.

Čl. 9

Hlavný predstavený, centrum jednoty

Príslušnosť je založená na spoločenstve a upevňuje sa do stále hlbšieho spoločenstva. Nie je to akýsi nejasný sentiment, ktorý vytvára iba labilné a vzdialené zväzky. Je to naopak podnet Ducha, ktorý smeruje k jednote a hľadá konkrétne vyjadrenia, občas aj inštitucionalizované, s cieľom operatívneho vzťahu a spolupráce.

Príslušnosť k saleziánskej rodine sa týka mnohých skupín a ich autonómnych svojrázností, potrebuje však vitálny stredobod, ktorý bude aktualizovať vzťah k zakladateľovi, k spoločnému duchu, k tomu istému poslaniu.

Centrom, ktoré zaručuje jednotu, je podľa zámeru dona Bosca hlavný predstavený. Jemu všetci priznávajú trojaký úrad jednoty: je nástupcom dona Bosca, je otcom všetkých, je centrom jednoty saleziánskej rodiny.

Hlavný predstavený je nástupcom dona Bosca a nepretržité puto ho neprestajne spája s jeho osobou a robí ho schopným reprezentovať ho dnes živým spôsobom.

Je centrom jednoty celej rodiny. Predkladá totiž príklad a náuku, ktoré zabezpečujú vernosť duchu a podnet k účasti na saleziánskej charizme. Jeho úlohou je animovať a podporovať jednotu a pri rozmanitosti špecifických povolání zabezpečuje vernosť duchu a koordinovanie iniciatív. Jeho úlohou nie je vládnuť, ale skôr vitálne slúžiť animovaniu.

Hlavný predstavený je otcom všetkých tých, čo spolupracujú na poslaní dona Bosca. Rozširuje priestor svojho otcovstva, ktoré preňho zostáva – ako to bolo aj pre dona Bosca – podstatnou charakteristikou. Otcovstvo si vyžaduje dobrotu, zmysel pre zodpovednosť vzhľadom na rast každého jednotlivca, vedenie v charismatickej vernosti, úsilie o plodnosť saleziánskeho povolania vo všetkých jeho prejavoch. „Váš hlavný predstavený sa bude starať o vás a o vašu večnú spásu“, zanechal napísané don Bosco.

Čl. 10

Popis saleziánskej rodiny dona Bosca

Pôvodná jednota saleziánskej rodiny má svoje najhlbšie ukotvenie v spoločenstve ducha a poslania v službe mládeži a ľudovým vrstvám. Takto uskutočňuje opravdivé spoločenstvo, v ktorom sú všetci členovia zjednotení podľa svojich vlastných darov, svojich špecifických úloh a rozmanitých foriem života, aké sú v Cirkvi možné.

Oceňovanie a rozmach saleziánskej rodiny sa môžu medzi nami stať nosnou štruktúrou koncilovej obnovy.

Preto znovu čítajme novým spôsobom dejiny duchovnej skúsenosti dona Bosca a spojme ju s prvotnou intuíciou a so srdcom diela oratórií: saleziánska rodina je charizmatickým spoločenstvom, saleziánska rodina je cirkevnou skutočnosťou.

Saleziánska rodina je charizmatické spoločenstvo. A preto sa predstavuje a má sa prežívať ako dar Ducha jeho Cirkvi a ako organizované predĺženie charizmy dona Bosca do súčasnosti.

Rozličné zriadené a úradne uznané skupiny objavujú, že sa podieľajú na skutočnom duchovnom príbuzenstve a apoštolskom pokrvmom bratstve. Skupiny kňazov a laikov, žijúcich v celibáte a v manželstve, zasvätených a rehoľníkov, ktorí sú podľa foriem života rozličným spôsobom svedkami blahoslavenstiev, vytvárajú organický a vitálny celok vďaka zjednocujúcej sile ducha a poslania dona Bosca. Považujú sa za dedičov a nositeľov jeho daru.

Saleziánska rodina je cirkevnou skutočnosťou. Vyjadruje totiž spoločenstvo rozličných úradov pre službu Božiemu ľudu a spája zvláštne povolania, aby sa prejavilo bohatstvo charizmy zakladateľa. Zaraďuje sa do pastorácie miestnych cirkví a dáva do nej svoj vlastný originálny príspevok. Usiluje sa o dohodu a spoluprácu iných skupín a cirkevných a občianskych inštitúcií s cieľom integrálnej, osobnej a sociálnej výchovy mladých a ľudových vrstiev. Výchovou k viere a apoštolským angažovaním ich sprevádza až po voľbu vlastného povolania vo svete a v Cirkvi.

KAPITOLA 3

CHARAKTERISTICKÉ ČRTY SALEZIÁNSKEJ TVÁRE

A. Obzvlášť význačné „slová“ dona Bosca

11. Da mihi animas

12. Aby som Bohu získal duše, bežím dopredu až po hranice nerozvážnosti

13. Zjednotení v jednom jedinom srdci urobíme desaťkrát toľko

14. Žiadna námaha nestačí, keď ide o Cirkev a o pápeža

15. Stačí, že ste mladí, aby som vás veľmi miloval

16. Naša metóda celá spočíva na rozume, náboženstve a láskavosti

17. Jedinou mojou oporou bolo vždy utiekanie sa k sviatostnému Ježišovi a k Márii Pomocnici

Čl. 11

Da mihi animas

Život dona Bosca mal pôvod, formu a vyjadrenie v jednom hesle, ktoré predstavuje zlatú niť jeho skúsenosti: da mihi animas coetera tolle.

Tieto slová obsahujú nevyčerpatelnú energiu dona Bosca, tajomstvo jeho srdca, silu a zápal jeho dobročinnnej lásky, apoštolát v tisíciach podobách jeho uskutočnenia: zvolil si ich, aby pre všetky skupiny a pre všetkých členov rodiny charakterizoval ducha, ktorý ich má pobádať.

Nám dnes ukazuje súhrn vnútorných postojov, ktoré riadia kroky saleziána v konkrétnej situácii každodenného života. Vyžaduje si naozaj venovanie sa duchovnej hĺbke a apoštolskej interiorite, usmerňuje na tajomstvo Božej prítomnosti a lásky, vzbudzuje zanieťenie pre duše, ako sa vyjadruje don Filip Rinaldi; stará sa o vitalitu a o tvorivosť dobročinnnej pastoračnej lásky.

To je pre nás ako rodinu charakteristický znak!

Spája nás so svätým Františkom Saleským a s jeho novým spôsobom uskutočňovania evanjeliovej dokonalosti, a s donom Boscom, pastierom duší, podľa príkladu Pána Ježiša.

Aby sme sa volali synmi a dcérami dona Bosca, je potrebné vrátiť sa k tejto našej prvej charizme. Don Bosco opakuje všetkým svojim žiakom: „Najbožskejšou z božských vecí je spolupracovať s Bohom na spásu duší. To je bezpečná cesta k pravej svätosti.“

Čl. 12

Aby som Bohu získal duše, bežím dopredu až po hranice nerozvážnosti

Vyjadrenia, ktoré sa rodia z kňazského srdca dona Bosca, ťažko nájdú logické umiestnenie v rámci bežného správania.

Nerozvážnosť, o ktorej hovorí náš zakladateľ, sa môže preložiť rozdielnymi spôsobmi: apoštolské zanieťenie, neúnavná horlivosť, bezvýhradná pracovitosť, vytrvalá pastoračná práca, tvorivosť a geniálna modernosť v zásahoch, oratoriánske srdce.

Typicky saleziánskym prejavom dobročinnnej pastoračnej lásky je práca, chápaná ako činnosť pre duše. Je to mystika, ktorá buduje Božie kráľovstvo a zabezpečuje šťastie mladému človeku.

Salezián ako don Bosco preto rozvíja v sebe všetky cnosti činného človeka a nasadzuje vlastné schopnosti a kompetencie do oblasti osobného rozvoja, sociálneho pokroku a evanjeliovej spásy mladých, najmä núdznych.

Úplne daruje svoj život ako don Bosco, ktorý neurobil ani krok, nevyslovil ani slovo, nevložil ruku do podujatia, ktorého cieľom by nebola spása mládeže. Skutočne nemal na srdci nič iné ako duše.

Čl. 13

Zjednotení v jednom srdci urobíme desaťkrát toľko

Don Bosco vo všetkej svojej činnosti vychovávateľa, pastiera a zakladateľa dokazuje veľkú schopnosť viesť rozhovor, deliť sa o spoluzodpovednosť aj so svojimi najmladšími spolupracovníkmi, dávať do súladu v každej apoštolskej a misijnej práci dary veľmi

rozdielnych ľudí, nachádzať každému prácu blízku jeho povahe, nadaniu, vzdelaniu, a to takým spôsobom, aby sa každý cítil ako doma.

Je si vedomý potreby spolupracujúcej dobročinnnej lásky vo výchovnej a pastoračnej službe a vie, že Duch Svätý vzbudzuje charizmy pre dobro celej Cirkvi, pre spoločný ošoh.

Bohatstvo každého je pre dobro všetkých a vedieť vzbudzovať spolupracovníkov znamená robiť dielo účinnejším.

V Pravidlách saleziánskych spolupracovníkov don Bosco napísal: „V každej dobe sa jednota medzi dobrými ľuďmi považovala za potrebnú, aby si vzájomne slúžili v konaní dobra a oddaľovaní zla. Hoci sa jeden povrázok, keď je sám, ľahko pretrhne, je dosť ťažké roztrhnúť tri spojené. Ak sa slabé sily spoja, stanú sa silnými. Vis unita fortior, funiculus triplex difficile rumpitur.“

Čl. 14

Žiadna námaha nestačí, keď ide o Cirkev a o pápeža

Dejiny dona Bosca, osobné i verejné, občianske i náboženské, vyjadrujú typickú črtu jeho ducha: lásku k Cirkvi, stredú jednoty a spoločenstvu všetkých síl, ktoré pracujú pre Božie Kráľovstvo. Pred Cirkvou svojej doby sa don Bosco predstavuje ako odborník na spoločenstvo a spoluprácu.

Pestuje povedomie a zmysel pre Cirkev vo svojej spiritualite a v práci s mladými a s ľudovými vrstvami, pričom čelí nespočetným problémom a rizikám.

Poskytuje neprestajnú spoluprácu biskupom a pápežovi, či už v rovine organizačnej a vonkajšej, alebo v rovine duchovnej a apoštolskej.

Don Bosco vyjadroval svoju príslušnosť k Cirkvi prostredníctvom ustavičnej modlitby, poslušnosti učiteľskému úradu, pohotovosti k ekonomickej pomoci, spoluzodpovednosti v službe Božiemu ľudu, písomnej i slovnej obrane osoby pápeža a apoštolského kolégia, vernosti rozhodnutiam Cirkvi, presvedčeného prijatia doktrinálnych pokynov a usmernení, bezvýhradného nasadenia: „Akákoľvek námaha je málo, keď ide o Cirkev a o pápeža.“

Čl. 15

Stačí, že ste mladí, aby som vás veľmi miloval

„Je mojou túžbou, aby ovocie tohto pamätného roka trvalo dlho, aj v tejto saleziánskej rodine, aj v univerzálnej Cirkvi, ktorá v donovi Boscovi uznala a uznáva vynikajúci vzor apoštola mladých.

Preto vyhlasujem a proklamujem svätého Jána Bosca za otca a učiteľa mládeže a ustanovujem, aby bol týmto titulom uctievaný a zývaný, najmä tými, čo sa považujú za jeho duchovných synov“, napísal Ján Pavol II.

Uvádza sa tým historický priestor, v ktorom sa don Bosco pohyboval: učiteľ mládeže; a zaslúžene sa vyjadruje spôsob jeho angažovania: otec mládeže.

Hlavné hodnoty skúsenosti dona Bosca nachádzajú v mladých svoj cieľ a dôvod svojej súdržnosti: svoj druh svätosti, voľbu poľa apoštolátu, intervenčnú stratégiu, konkrétny program činnosti, tajomstvo úspechu.

Mladí s Pánom a po ňom predstavujú druhý pól, pre ktorý don Bosco žije a pracuje.

Láska k mladým, typická láska otca, učiteľa a priateľa, podopierala dona Bosca v jeho námahách.

Mladí predstavujú istý druh každodennej injekcie mladosti a dobroty pri opätovnom interpretovaní spoločnosti, a pre dona Bosca predstavujú špeciálne povolanie.

„Pre vás študujem, pre vás pracujem, pre vás žijem, pre vás som ochotný aj položiť život.“

Čl. 16

Naša metóda celá spočíva na rozume, náboženstve a láskavosti

Osobitná črta geniality dona Bosca sa spája s tou výchovnou praxou, ktorú on sám nazval preventívny systém. Preventívny systém nepochybne predstavuje súhrn jeho výchovnej múdrosti a predstavuje prorocké posolstvo, ktoré zanechal svojim a Cirkvi.

Je to výchovná duchovná skúsenosť. Je to láska, ktorá sa dáva zadarmo uskutočňovaním dobročinnnej lásky, ktorá dokáže to, že ju iní budú milovať. Je to voľba dobroty pozdvihnutej na systém, ktorej obsahom je duch rodiny, schopnosť priateľstva a dialógu, jednoduchosť v spolunažívaní s tými najnúdznejšími, radostná a optimistická vľúdnosť.

Celý sa zakladá na rozume, náboženstve a láskavosti.

Rozum zdôrazňuje autentickú víziu kresťanského humanizmu, v ktorom radosť, zbožnosť, múdrosť, práca, štúdium, zmysel pre ľudskosť harmonicky splývajú.

Náboženstvo znamená vytvárať priestor pre milosť, ktorá zachraňuje, pre túžbu po Bohu, pre Krista Pána, nového človeka, ktorý ponúka zmysel a odpoveď na hľadanie šťastia.

Láskavosť je podstatou psychologickkej intuície: mladí nech nie sú iba milovaní, ale nech to aj vedia, že sú milovaní.

Je rovnováhou vychovávateľa, ktorý sa stavia vedľa mladého človeka ako zrelý a zodpovedný priateľ.

Je dobrotivou a trpezlivou dobročinnou evanjeliovou láskou, ktorá všetko pretrpí a podstúpi akúkoľvek neprijemnosť.

Je schopnosťou milovať podľa miery chlapcov a dievčat a lásku oblieka do znakov, ktorým mladý človek rozumie.

Preventívny systém je neoddeliteľný od osoby dona Bosca, je to jeho skúsenosť s Duchom Svätým.

Čl. 17

Jedinou mojou oporou bolo vždy utiekanie sa k sviatostnému Ježišovi a k Márii Pomocnici

Kristus, ktorý vládne životu dona Bosca, je prevažne živý Ježiš, prítomný v Eucharistii, pán domu, ako zvykol hovoriť don Bosco, gravitačným centrom, ku ktorému sa všetko zbieha, chlieb života, syn Márie, Božej matky a matky Cirkvi.

Don Bosco žil z tejto prítomnosti a v nej.

Eucharistia ako obeta a sviatosť, Eucharistia požívaná a uctievaná, je v živote dona Bosca silou a útechou, zdrojom pokoja a ohniskom činnosti.

Svätosť pre neho a pre mladých je nemysliteľná bez Eucharistie.

Eucharistia je smerodajným kľúčom k radikálnemu obráteniu srdca k Božej láske.

Ústredné postavenie Krista sa v saleziánskom duchu prežíva s mimoriadnou citlivosťou kontemplácie a priateľstva voči Eucharistii.

Ďalej u dona Bosca titul Pomocnica nezdôrazňuje zvláštny a originálny, predtým neznámy titul. Je to skôr odvolávanie sa na univerzálne materstvo Márie, ktorá zasahuje v diele založenia jeho Rodiny a uskutočňuje tak akoby prácu vo dvojici. Je to hlboké a neotrasiteľné presvedčenie dona Bosca: „Všetko urobila ona.“

Márii možno dôverovať. Preto je možné zveriť sa jej.

Don Bosco okrem toho nerozlučiteľne spojil svoju mariánsku úctu so zmyslom pre Cirkev, s Petrovou službou, s jednoduchou vierou Božieho ľudu, s naliehavosťou potrieb mládeže.

B. Nosné prvky spoločného ducha

18. Dobročinná pastoračná láska

19. Milosť jednoty

20. Zjednotenie s Bohom a štýl modlitby

21. Poslanie k mládeži a ľudovým vrstvám

22. Optimizmus a radosť z nádeje

23. Askéza dobroty

24. Práca a zdržanlivosť

25. Duch iniciatívy

26. Zakorenenosť v tajomstve Krista a dôvera Márii

27. Zmysel pre Cirkev

28. Pozorná citlivosť na výzvy novej evanjelizácie

Čl. 18

Dobročinná pastoračná láska

Stredobodom a súhrnom saleziánskeho ducha je pastoračná dobročinná láska, ktorú don Bosco v plnosti prežíval medzi mladými v oratóriu, pobádaný svojou kňazskou láskou, nadprirodzene zaniietenou pre ich celkové dobro.

Dobročinná láska je meno Božej lásky, ba Boha samotného. Vyžaduje sa od Pánových učeníkov ako charakteristická črta a uznanie, že Boh riadi ich myšlienky, ich činy, celý život.

Je stredobodom celého kresťanského a evanjeliového života, pretože podporuje a usmerňuje všetky formy apoštolátu.

V štýle dona Bosca sa vyznačuje špecifikami v niektorých charakteristických črtách:

- je vášnivou apoštolskou láskou, animovanou mládežníckym zápalom: voláme ju aj oratoriánske srdce;
- je vrúcnosťou, nepotlačiteľnou horlivosťou, hľadaním nových postupov pre záchranu mladých;
- je účasťou na poslaní Ježiša, Dobrého pastiera;
- je inšpiráciou, ktorá nachádza svoj prameň v Turíciach, v prítomnosti a činnosti Božieho Ducha;
- je starostlivosťou, ktorá v Márii nachádza bohatý príklad sebadarovania;
- je presným opakom priemernosti.

Každý salezián sa pri napodobňovaní dona Bosca pokorne pokúša byť znamením a nositeľom Božej lásky k mladým a ku každému inému človekovi, ktorého stretáva.

Táto dobročinná láska je intenzívne pastoračná, pretože sa uplatňuje v úprimnom a činorodom spojení s pastiermi Cirkvi, s úradom biskupov a pápeža, prvými zodpovednými za stádo Krista Pastiera.

Čl. 19

Milosť jednoty

Dobročinná pastoračná láska je cnosť, s ktorou my nasledujeme Krista v sebadarovaní a v jeho službe. Nie iba to, čo robíme, ale dar nás samých ukazuje Kristovu lásku k jeho stádu.

Dobročinná pastoračná láska určuje spôsob nášho uvažovania a konania, spôsob nášho správania sa k ľuďom.

Termíny, ktoré sa v saleziánskej skúsenosti používali na vyjadrenie obsahu dobročinnnej pastoračnej lásky ako sebadarovania v apoštolskej službe, sú rôzne: milosť jednoty, vnútorný apoštolský život, kontemplatívny rozmer života, syntéza života, jediný prúd dobročinnnej lásky k Bohu a k mladým, liturgia života ...

Pastoračná dobročinná láska pre člena saleziánskej rodiny predstavuje vnútorný a dynamický princíp, schopný zjednocovať mnohoraké a rôzne činnosti a starosti každodenného života. Dva póly pastoračnej dobročinnnej lásky, Boh a blížny, sú medzi sebou neoddeliteľné.

Práve bezvýhradná ochota nasledovať činnosť Ducha zasväčuje srdce človeka Božiemu plánu, sebadarovanie pre spásnu činnosť až po obetovanie vlastného života, hľadanie a budovanie spoločenstva ako daru a záväzku lásky Krista Pána.

Saleziánska kontemplácia tajomstva Najsvätejšej Trojice neprestajne objavuje Boha, ktorý je zamilovaný do človeka.

Pozornosť voči blížnemu vychádza od Boha a neprestajne privádza k Bohu, pretože je stále preniknutá jeho láskou.

Čl. 20

Zjednotenie s Bohom a štýl modlitby

Don Bosco bol označený ako stelesnená jednota s Bohom. Je to skutočnosť, ktorú chce saleziánska rodina prehĺbiť, aby do hĺbky pochopila modlitebnú silu hesla *da mihi animas*, ktoré je modlitbou nášho svätého zakladateľa.

Konečným cieľom modlitby pre svätého Františka Saleského a pre dona Bosca bolo zjednotenie sa s Bohom v novom živote, až do stavu, že mohli popravde opakovať Pavlove slová: „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus.“

Modlitba takto ústi do lásky. Pomáha vychádzať zo seba, aby človek mohol uskutočniť zjednotenie s Bohom. Je to proces vytrženia v Bohu, extázy života a činnosti. Je to vnútorný postoj dobročinnnej lásky, nasmerovaný k apoštolskej činnosti, v ktorej sa konkretizuje, prejavuje, rastie a zdokonaľuje.

Jednoduchosť, ktorou sa zaodieva bohatá a hlboká intuícia modlitby u dona Bosca, vyjadrujú niektoré naliehavé a charakteristické črty.

Svojou inšpiráciou je celá preniknutá vanutím hesla *da mihi animas*.

Svojím štýlom je mladá, ľudová, radostná a tvorivá, jednoduchá a blízka životu.

Vo svojich hlavných formách ide k podstate: Božie slovo, Eucharistia, sviatosť pokánia, Mária Pomocnica.

Čl. 21

Poslanie k mladým a ľudovým vrstvám

Žiaci dona Bosca získavajú skúsenosť s Bohom prostredníctvom tých, ku ktorým sú poslaní: prostredníctvom mladých a ľudových vrstiev.

Mladí sú predovšetkým Božím darom saleziánskej rodine. Nie sú iba užívateľmi nejakej činnosti. Sú naším povolaním. Pán ukázal donovi Boscovi mladých, najmä najchudobnejších, ako prvých a hlavných adresátov jeho poslania.

Teda bez mladých nemôžu existovať diela a prístupy, ktoré by sa mohli označovať za saleziánske.

Byť špecialistami na mladých znamená mať srdce neustále obrátené smerom k nim, k ich túžbam a prianiam, k ich problémom a potrebám.

„Stačí, že ste mladí, aby som vás veľmi miloval.“

Ľudová vrstva je prirodzeným a bežným prostredím, kde sa vyjadruje rozhodnutie pre mladých, sociálnym a ľudským priestorom, kde máme hľadať a stretávať mládež. Medzi mladými a bežnými ľuďmi jestvuje naozaj vzťah vzájomného prelínania. Aby ich rodina dona Bosca mohla sprevádzať v úsilí o ľudský rozvoj a o rast vo viere, vo svojom úsilí chce ukázať evanjeliové hodnoty, ktorých sú chudobní nositeľmi: zmysel života, nádej na lepšiu budúcnosť.

Don Bosco načrtnol aj prostredníctvom Združenia ctiteľov Márie Pomocnice cestu výchovy k viere pre bežných ľudí, oceňoval obsah ľudovej nábožnosti a zameral ju na evanjeliovú múdrosť, ktorá odpovedá veľkým existenčným otázkam.

Ľudové vrstvy pre dona Bosca boli prvým a významným laboratóriom dôležitosti a účinnosti spoločenskej komunikácie.

Čl. 22

Optimizmus a radosť z nádeje

„Len naozaj uvažujte a analyzujte čo najpodrobnejšie, ako môžete túto Magnu chartu našej kongregácie, ktorou je preventívny systém, a odvolávajte sa na rozum, na náboženstvo a na láskavosť, ale napokon sa budete musieť zhodnúť so mnou, že všetko sa spája v jednom: vlievať do srdc svätú bázeň pred Bohom; hovorím nalievať ju, čiže tak ju zakoreniť, aby v ňom navždy zostala, aj uprostred zúriacich búrok a fujavíc ľudských vášní a osudov.“

Je to pedagogika milosti alebo radosti čistého svedomia.

Don Bosco posvätil radosť zo života a ponúkal mladým kľúč na dosiahnutie šťastia. Zaopatrený mladík (Il Giovane Provveduto), životopis Dominika Savia a poučná príhoda v príbehu Valentína sú dôkazom teoretickej a praktickej zhody medzi milosťou a šťastím.

V škole svätého Františka Saleského a dona Bosca salezián – zasvätený alebo laik – buduje vo svojom vnútri niekoľko základných postojov:

* dôveru vo víťazstvo dobra:

„V každom mladíkovi, aj v tom najdarebnejšom, je bod prístupný pre dobro; je prvou povinnosťou vychovávateľa hľadať tento bod, túto citlivú strunu srdca a ťažiť z toho“;

* otvorenosť pre ľudské hodnoty:

Salezián „prijíma hodnoty sveta a odmieta nariekanie nad svojou dobou: ponecháva si všetko, čo je dobré, najmä ak to mladí majú radi. Kto je stále náchylný sťažovať sa, nemá opravdivého saleziánskeho ducha“;

- výchovu ku každodenným radostiam:

„Bolo by treba trpezlivé výchovné úsilie, aby sme sa naučili alebo opäť naučili jednoducho vychutnávať mnohoraké ľudské radosti, ktoré nám Stvoriteľ kladie už na túto cestu.“

Výchova k radosti je výchovou k nádeji a k sebadarovaniu.

Čl. 23

Askéza dobroty

Láskavosť dona Bosca je nepochybne charakteristickým a originálnym pedagogickým a metodologickým prvkom v celom výchovnom systéme.

Aj dnes, hoci v zmenenom kultúrnom kontexte a s mladými patriacimi k náboženstvu nie kresťanskému, táto charakteristická črta predstavuje jeden z mnohých stále platných a originálnych prvkov pedagogiky dona Bosca. Avšak nemožno ju zredukovať iba na pedagogický princíp.

Láskavosť chápaná ako preukázanie a rozšírenie teologálnej cnosti lásky k mladým a k najnúdznejším vrstvám je tiež vyjadrením určitej spirituality.

Trvalo zabezpečuje opravdivú identitu saleziánskeho ducha a je nemenným vyjadrením jeho štýlu.

Môžeme teda skutočne povedať, že člen saleziánskej rodiny má apoštolskú spiritualitu, podľa ktorej sa snaží o to, aby ho milovali, okrem toho, že miluje.

„Na čom sa zakladá táto naša vzájomná náklonnosť?... Na mojej túžbe zachrániť vaše duše, ktoré vykúpila vzácna krv Ježiša Krista, a vy ma milujete, pretože sa snažím viesť vás po ceste večnej spásy. Teda dobro našich duší je základom našej náklonnosti.“

Metóda saleziánskej činnosti nie je jednoducho iba metóda lásky (čo je vec evidentne nepostrádateľná), ale je to metóda schopnosti pedagogicky sa usilovať o to, aby nás milovali, pretože náročná úloha výchovy je dielom srdca.

Nie je to ľahký cieľ. Vyžaduje si neustálu a hlbokú askézu, s cieľom vytvárať miesto a dávať vo vlastnom živote priestor mladému človekovi a jeho túžbe po Bohu. „Nie údermi, ale miernosťou a láskou“, počul don Bosco už počnúc svojim prvým prorockým snom.

Miernosť, dobrota, askéza v znamení úsilia, aby nás milovali, sú ovocím rovnováhy rozumu a bdelosti srdca, činnosti a sebadarovania.

Čl. 24

Práca a zdržanlivosť

Praktizovanie dobročinnnej pastoračnej lásky, Božsky inšpirovanej, obsahuje požiadavku obrátenia a očistenia, smrti starého človeka, aby sa zrodil, žil a rozvíjal nový človek, ktorý je podľa obrazu Dobrého pastiera ochotný dať život za svoje ovce, každodenne sa obetovať v apoštolskej práci.

Pracovať stále, až do smrti je prvý článok saleziánskeho kódexu.

Prísnosť je v mravoch, v ochote obetovať sa, v odpútanosti, nie vo vonkajšom živote. Pracujeme, znášame a núdzu trpíme s veselosťou, pretože do všetkého vstupuje srdce, a duša je taká zocelená v zameraní na vysoké ideály, je taká ochotná prekonávať to, čo nie je najnutnejšie, že umožňuje maximálnu pohotovosť pohybu a ducha.

Netreba vyhľadávať mimoriadne skutky pokánia, ale len s pokojom prijímať každodenné námahy a ťažkosti, aby sme neprestali ochotne a dobre slúžiť Bohu a bratom a sestram.

Saleziánska askéza má niekoľko aspektov: je to askéza pokory, aby sme neboli pred Bohom ničím iným len sluhami, je to askéza umŕtvovania, aby sme sa stali pánmi seba samých, vedeli strážiť svoje zmysly a svoje srdce, vedeli odmietat' pohodlný životný štýl; je to askéza odvahy a trpezlivosti, aby sme boli vytrvalí v samotnej činnosti, je to askéza odovzdanosti, keď nás okolnosti a udalosti vyzývajú, aby sme boli stále bližšie ukrižovanému Kristovi.

A posledná forma, tá najkrajšia, forma nezištnosti, spočíva v odmietaní nariekania, ukazovania, že človek sa niečoho zrieka, ale namiesto toho v schopnosti dávať vždy s radosťou.

Čl. 25.

Duch iniciatívy

Cirkev, ktorá opatruje poklad Božieho slova, z ktorého sa čerpajú princípy mravného a náboženského poriadku, hoci nemá vždy pripravené riešenie pre každú jednotlivú zápletku, chce zjednotiť svetlo zjavenia so spôsobilosťou všetkých, s cieľom osvetľovať cestu, na ktorú sa prednedávnom vydalo ľudstvo.

Je preto povinnosťou všetkých pestovať postoje odvahy v hľadaní dobra a tvorivosti v rôznych formách apoštolského pôsobenia.

V dobe ako je tá naša, v spoločnosti charakterizovanej pohybom, rýchlou a náhlym sa, netreba stratiť zmysel a ducha pastoračnej iniciatívy.

Zostávajúc zakotvení v princípe konkrétnosti a reálneho kontextu, v ktorom sme povolani žiť, duchovné rozlišovanie musí usmerňovať našu cestu.

Don Filip Rinaldi saleziánom naliehavo pripomína: „Táto pružnosť v prispôbení sa všetkým formám dobra, ktoré v ľudstve neprestajne vznikajú, je duch vlastný našim Stanovám a deň, kedy by sa v našej Spoločnosti zaviedla zmena opačná tomuto duchu, by znamenal náš koniec.“

Je mnoho výrokov dona Bosca, ktoré odporúčajú tohto ducha iniciatívy: „Nech sa vždy veľa vyhovie, kde sa to len dá; prispôbujme sa moderným podmienkam, aj zvykom a obyčajom rôznych miest, len aby sa nerobilo proti svedomiu.“ Nie je to problém iba prispôsobenia; to, čo sa vyžaduje, je neprestajné obnovovanie vo svetle znamení doby.

Čl. 26

Zakorenenosť v tajomstve Krista a dôvera Márii

Posledným orientačným bodom saleziánskeho ducha je kresťanský život, formovanie veriaceho človeka.

Formovaný a zrelý človek je občan, ktorý má vieru, ktorý dáva do stredu svojho života ideál nového človeka hlásaného Ježišom Kristom, a ktorý je odvážnym svedkom svojho náboženského presvedčenia.

Zakoreniť sa v Kristovi je pre syna dona Bosca najhlbšou radosťou. Odtiaľto pochádza láska k Slovu a túžba prežívať tajomstvo Krista, ktoré nanovo sprítomňuje liturgia Cirkvi; vytrvalé slávenie sviatostí eucharistie a zmierenia, ktoré vychovávajú ku kresťanskej slobode, k premene srdca a k Duchu solidárnosti a služby; účasť na tajomstve Pánovej paschy, ktoré otvára pre nové chápanie života a jeho osobného a komunitného, vnútorného a spoločenského významu.

V tajomstve Krista je významným a neodmysliteľným spôsobom prítomná osoba Márie. Ak chceme byť kresťanmi, musíme byť mariánski, to znamená, že musíme uznať podstatný, životný, prozreteľný vzťah, ktorý spája Božiu Matku s Ježišom a ktorý nám otvára cestu, ktorá vedie k nemu.

Celá saleziánska rodina sa cíti byť mariánskou rodinou, ktorá vznikla vďaka materskej starostlivosti Nepoškvrnenej Pomocnice.

Preto sa jej salezián zveruje. Dôvera je vzostupný pohyb: sme povolani splniť veľkorýsý čin sebadarovania, veľkodušne odpovedať na poslanie, ktoré treba uskutočniť, odpovedať s plnosťou chariziem, ktorými sme boli obohatení, osobne sa angažovať na obnovenej ceste.

Mária, znamenie pevnej nádeje a útechy pre putujúci Boží ľud, je podnecovateľkou osobného úsilia a apoštolského elánu.

Čl. 27

Zmysel pre Cirkev

Don Bosco položil za základný princíp svojej apoštolskej činnosti synovské a oddané prijímanie pokynov pravého Učiteľského úradu, ale zároveň bol neústupným obhajcom svojej charizmy proti tlakom nedostatočne osvietených cirkevných predstaviteľov.

Hlboká a rozsiahla úvaha Druhého vatikánskeho koncilu dala do stredu skutočnosť Cirkvi – tajomstva, ktoré sa vo svojom rozmere Božieho ľudu predstavuje najmä ako stredobod jednoty a spoločenstva. Ona vytvára túto skutočnosť prijímaním daru Ducha a tým, že sa stáva účinnou odpoveďou prostredníctvom zbiehavého úsilia všetkých pokrstených.

Problém jednoty je aktuálny dnes viac ako kedykoľvek predtým.

Rodina dona Bosca má medzi svojimi domácimi pokladmi bohatú tradíciu synovskej vernosti Petrovmu nástupcovi a spoločenstva a spolupráce s miestnymi cirkvami.

„Keď nám pápež prejaví nejaké želanie, nech je to pre nás rozkaz“, vyzerá to ako vyjadrenie, ktoré mimovoľne vyklzlo z úst dona Bosca. Naopak, z náboženského dôvodu predstavuje výslovnú voľbu.

Spolupráca s miestnou cirkvou dnes zahŕňa obnovený vzťah – vo výchove a v pastorácii – s originálnymi charizmami a príspevkami veriacich laikov do partikulárnej cirkvi.

Vo vernosti ducha dona Bosca sa teda od nás dnes vyžaduje nový dynamizmus, ktorý vytvára spoločenstvo so všetkými veriacimi.

Čl. 28

Pozorná citlivosť na výzvy novej evanjelizácie

Perspektíva, ktorá dominuje v úsilí dnešnej Cirkvi, je nová evanjelizácia.

Celé dielo dona Bosca sa zrodilo z jednoduchého katechizmu, a evanjelizácia a katechéza, ktoré predstavujú túto oblasť a jej prehĺbenie, zostávajú pre saleziánsku rodinu základným rozmerom.

Táto tradícia robí dnes všetky skupiny saleziánskej rodiny zvlášť pozornými a citlivými na osobné i vecné požiadavky novej evanjelizácie.

Mnohé dokumenty Cirkvi ukázali v novej evanjelizácii obnovený turíčný postoj Božieho ľudu, aby sa odvážne hlásala nevýslovná prítomnosť živého Krista, Pána dejín, prvého a najväčšieho evanjelizátora, ktorý vie dať odpoveď na súčasné obrovské výzvy sveta.

Od saleziánskej rodiny si perspektíva novej evanjelizácie vyžaduje:

* zaznamenať nové kontexty, v ktorých je povolaná evanjelizovať: stojíme pred cirkevnými, spoločenskými, ekonomickými, politickými situáciami, doteraz úplne neznámymi;

* postihnúť novosť v smerniciach Cirkvi, ktorá poukazuje na nových pracovníkov evanjelizácie a na nové fronty, do ktorých je treba sa začleniť pre ohlasovanie Krista;

* prijať dôsledky, ktoré má nová evanjelizácia na saleziánsku výchovnú prácu.

Uvažovanie o vzájomnom vzťahu medzi ľudským dozrievaním a kresťanským rastom musíme považovať za základné a nevyhnutné vo všetkých situáciách.

KAPITOLA 4

FORMÁCIA K AKTÍVNEMU BRATSKÉMU VZŤAHU

29. Prvenstvo života v Duchu

30. Poznanie a váženie si vlastnej povahy každej skupiny

31. Vzájomné rodinné vzťahy

32. Otvorenosť pre širšie „saleziánske hnutie“

33. Ochota spolupracovať v miestnych cirkvách a v spoločnosti

34. Úcta k iným cirkevným zoskupeniam

Čl. 29

Prvenstvo života v Duchu

Saleziánska rodina dona Bosca má vo svojom koreni – ako typickú a originálnu charizmu od založenia – dar jednoty a bratských vzťahov, ktorý sa stáva záväzkom neustálej starostlivosti a výchovy k evanjeliovej láske.

Obnova, ktorú chcela Cirkev od všetkých skupín a spoločenstiev, opäť privádza k Duchu vzkriesenia a Turíc. Celý život veriaceho je pod znamením Ducha.

Bratstvo je ovocím posilnenia vnútorného človeka, je to iniciatíva Ducha.

Vnútorný človek je ten, čo sa dáva k dispozícii Bohu, ten, čo sa obracia na človeka a koná prostredníctvom neho.

Je poznačený odpovedaním na Božiu lásku, zjavenú v Ježišovi, ktorá otvára ľudí navzájom jedného druhému.

Je novým človekom, ktorý kráča v Duchu s kritériom a ovocím lásky.

Sila súdržnosti, ktorá vyviera z pastoračnej lásky, je ovocím moci Ducha Svätého, ktorý zabezpečuje podstatnú nerozlučnosť medzi zjednotením s Bohom a venovaním sa blížnemu, medzi evanjeliovou vnútornosťou a apoštolskou činnosťou, medzi modliacim sa srdcom a konajúcimi rukami.

Čl. 30

Poznanie a váženie si vlastnej povahy každej skupiny

Rast bratského vzťahu je tiež ovocím vzájomného poznania. Nemožno milovať nejakú neznámu skutočnosť.

V posledných rokoch vzrástol počet skupín, ktoré získali uznanie príslušnosti k saleziánskej rodine. Ďalšie budú pričlenené v blízkej budúcnosti.

Hlavný predstavený saleziánov, ako nástupca dona Bosca, otec a centrum jednoty saleziánskej rodiny, riadi napredovanie skupín, ktoré žiadajú o uznanie; jeho konečné oznámenie privoláva všetkých do radosti z rozvoja, ktorý chcel Pánov Duch. Aby táto radosť mohla byť úplná a odôvodnená, musí byť výslovným úsilím zo strany všetkých pre lepšie vzájomné poznanie.

Toto poznanie sa napokon nemôže zastaviť len pri vonkajších a výlučne organizačných prvkoch, ale musí viesť zachytiť originálnosť každého ako bohatstvo a plodnosť spoločného zakladateľa dona Bosca.

Čítanie základných dokumentov jednotlivých skupín a list hlavného predstaveného, ktorý uznáva ich príslušnosť k saleziánskej rodine, vyjadrujú silu charizmy a geniality saleziánskej skúsenosti.

Pozornejšie poznanie sa vyžaduje pri skupinách, ktoré zaviedol priamo don Bosco a pri tých, ktoré sú prítomné a činné na vlastnom území.

Čl. 31

Vzájomné rodinné vzťahy

Od rozumového poznania je dobré potom prejsť k poznaniu prostredníctvom skúsenosti, pochádzajúcej z bratského podelenia.

Je to široký priestor zverený rodinnému duchu, medziľudským vzťahom a vzťahom v skupine.

Skladá sa – len na znázornenie – zo:

- * živých kontaktov, príležitostných alebo pravidelných stretnutí, neformálnych alebo organizovaných;

- * bratských stretnutí, stretnutí spirituality a modlitby, ktoré dávajú k dispozícii všetkým bohatstvo každého jednotlivca;

* chvíľ uvažovania a štúdiá aspektov samotnej charizmy, spirituality, dedičstva zdedeného od dona Bosca, a výziev, ktoré celej saleziánskej rodine kladú znamenia čias;

* stálych a inštitucionalizovaných informácií medzi skupinami pre stále bratskejšiu účasť na radostných i ťažkých chvíľach, na chvíľach skúmania a rozlišovania, ktoré každá skupina prežíva vo svojom ročnom programe. Zvláštnu dôležitosť má v tomto zmysle animačná rada saleziánskej rodiny (Consulta della Famiglia salesiana), ktorá si zaslúži podporu všetkých skupín;

* delenia sa o námahy v spoločenskej komunikácii s cieľom rozširovať vo svete ducha dona Bosca: nech sa napríklad uvažuje o spoločnom postupe pri zostavovaní *Il Bollettino Salesiano*;

* vzájomného uznania potreby odpustenia, porozumenia a pomoci iným, ktoré každý – ako osoba i ako skupina – cíti.

Vzťahy majú ďalej pomáhať objavovať podstatnú súvzťažnosť medzi všetkými skupinami saleziánskej rodiny, ktoré žijú vo vzájomnom vzťahu a spoločne vytvárajú a rozširujú charizmatickú skúsenosť zakladateľa.

Jednotlivé skupiny nemôžu v úplnosti uvažovať o svojom povolaní v Cirkvi bez toho, že by vytvárali vzťah k tým, ktorí sú spolu s nimi nositeľmi evanjeliového projektu zakladateľa.

Preto sa snažia o lepšiu jednotu všetkých, aj keď pri autentickej rôznosti každého.

Napokon všetky skupiny spolupracujú na vitalite celej saleziánskej rodiny, s ohľadom na:

- * pastoračiu povolání;
- * formáciu jednotlivých členov;
- * pastoračný prieskum s cieľom zostavovať primerané odpovede na problémy výchovy a evanjelizácie mladých a ľudových vrstiev;
- * uskutočnenie saleziánskeho poslania v jeho rozličných úsekoch a druhoch diel;
- * rozšírenie ducha dona Bosca.

Čl. 32

Otvorenosť pre širšie saleziánske hnutie

Saleziánska rodina dona Bosca je cirkevnou skutočnosťou a celá sa usiluje uskutočňovať a ukazovať spoločného ducha, ktorého nám ako dedičstvo zanechal zakladateľ; nežije len pre seba: poslanie byť sviatosťou Božej lásky k mladým podmieňuje, usmerňuje a špecifikuje jej existenciu a pôsobenie.

Vníma sa ako charizmatická skutočnosť, obnovená v tejto zvláštnej hodine Ducha v dôsledku podnetu, ktorý dostala od Druhého vatikánskeho koncilu.

Vníma sa ako cirkevné hnutie, ktorého šírka prekračuje hranice a možnosti jednotlivých oficiálne uznaných skupín, pretože spája ľudí priateľov, sympatizantov a podporovateľov, ktorí hoci nepatria do organizovaných a uznaných skupín saleziánskej rodiny, predsa len pracujú v saleziánskom štýle a duchu spoločne s nami.

Rodina dona Bosca inšpiruje širšie saleziánske hnutie, keď dokáže vyjadriť – ponad svojráznosti vlastné rozličným skupinám – čosi spájajúce a dynamické, čo viditeľne ukáže spoločnú apoštolskú identitu.

Obzvlášť významné slová dona Bosca a nosné prvky spoločného ducha, uvedené v tomto dokumente, predstavujú konkrétnu ponuku a vhodnú syntézu, aby mohla pôsobiť ako široké hnutie osôb, ktoré rozličným spôsobom pracujú pre spásu mladých.

Čl. 33

Ochota spolupracovať v miestnych cirkvách a v spoločnosti

Pestovanie a formovanie bratských vzťahov požadujú ako určujúci prvok v živote saleziánskej rodiny prenikanie ducha dona Bosca do miestnych cirkví a do spoločností prostredníctvom účinnej spolupráce jednotlivých skupín s cieľom väčšej apoštolskej plodnosti.

Spoločenstvo a komunikovanie sa musia rozvinúť do účinnej apoštolskej spolupráce, keďže saleziánska rodina existuje nie pre seba samu, ale preto, aby v Cirkvi a vo svete plnila poslanie, ktoré jej bolo zverené, predovšetkým v službe mladým a chudobným.

Táto široká spolupráca sa objavuje v dvoch podobách:

* je to spolupráca od skupiny ku skupine s cieľom uskutočňovať saleziánske poslanie v jeho rozličných úsekoch a oblastiach a v rozličných druhoch diel;

* a je to spolupráca skupín spoločne v pastoračných inštitúciách miestnej cirkvi a v občianskych inštitúciách s cieľom prinášať saleziánsky príspevok, rozmanitý vo svojom bohatstve a obsahu, na budovanie civilizácie lásky.

* Dosahovanie spoločného projektu v sebe zahŕňa zbiehavé postupovanie, ktoré si bude môcť viackrát vyžiadať obetovanie zvláštnych hľadísk alebo perspektív, zviazaných s jedinou skupinou, patriacou do saleziánskej rodiny.

Čl. 34

Úcta k iným cirkevným zoskupeniam

Bratstvo rozširuje priestor dobročinnnej lásky a prijíma s úctou, srdečnosťou a duchom spolupráce rozličné formy združovania, ktoré pôsobia v Cirkvi pre jej budovanie a pre prejavenie mnohotvárnej milosti Ducha.

Kvôli solidárnemu budovaniu spoločného domu je potrebné odložiť každý závan antagonizmu a sporu a súťažiť skôr vo vzájomnej úcte, vo vzájomnom predchádzaní sa

v láske a v ochote spolupracovať s trpezlivosťou, predvídavosťou, ochotou obetovať sa, ktoré s tým občas môžu byť spojené.

Mnohoraká Božia milosť, daná rozličným cirkevným hnutiam, sa vyjadruje zvláštnou spiritualitou a originálnou apoštolskou formou.

V spoločenstve sa teda uskutočňuje vzájomná výmena darov, najmä keď rôzne skupiny dokážu jasne prejsť vlastnú identitu.

Spoločenstvo neodstraňuje zvláštnosti a nemá za cieľ priviesť všetkých na priemernú a nevýznamnú úroveň.

Spoločenstvo si vyžaduje pohotovosť k dialógu a schopnosť prispievať ponukou vlastných hodnôt.

Ako saleziánska rodina, podnecovaní príkladom dona Bosca, ktorý mal voči všetkým prejavy a slová prijatia a uznania, a so všetkými sa vedel deliť o intuície, skúsenosti a realizácie, sme povolani opäť potvrdiť prijatý dar a kráčať spoločne s celou Cirkvou.

KAPITOLA 5

SLUŽBY SPOLOČENTVA

35. Spoločenstvo si vyžaduje vernosť vlastnej skupine

36. Orientačné body

37. Užitočnosť niektorých pružných štruktúr

Čl. 35

Spoločenstvo si vyžaduje vernosť vlastnej skupine

Skutočnosť príslušnosti k saleziánskej rodine s cieľom deliť sa s mnohými o to isté duchovné bohatstvo neumenšuje hodnoty a originalnosť každej jednotlivkej skupiny.

Bratstvo identitu neumenšuje, ale upevňuje.

Tak sa potvrdzujú, oživujú a obohacujú aj konkrétne situácie jednotlivých osôb a ich miesto v Cirkvi.

Don Bosco silou svojej charizmy zjednocuje v súlade jedinej apoštolskej rodiny rehoľníkov, laikov, ženatých a vydaté, vdovcov, slobodných, kňazov, ktorí sú rozličným spôsobom svedkami ducha blahoslavenstiev.

Neberie nikomu jeho špecifickú kňazskú, laickú alebo rehoľnú spiritualitu.

Charizma dona Bosca je vyššou a globálnou silou, ktorá poznačuje život, pričom prijíma a usporadúva jednotlivé spirituality, špecifikuje ich a posilňuje.

Spoločenstvo je najzrelším ovocím charismatickej identity, organizačnej autonómie, vyjadrenia originalnosti každej skupiny, vzájomného a veľkodušného obohatenia s hodnotami všetkých.

Spoločenstvo preto stále zostáva jediným cieľom saleziánskej rodiny, aby prežívala svoje hodnoty s maximálnou intenzitou.

Čl. 36.

Orientačné body

Jednotlivé skupiny, ktoré vytvárajú saleziánsku rodinu, v sile svojho charismatického bratstva uznávajú v hlavnom predstavenom, nástupcovi dona Bosca, otca a stredobod jednoty tejto rodiny.

Nechýbajú ani – a to v úzkom spojení s jeho posvätným úradom – ďalšie orientačné body, ktoré uľahčujú a uskutočňujú zbiehavosť v prospech jednoty ducha a apoštolskej spolupráce.

V rámci každej skupiny jestvuje bratská služba kvalifikovaných animátorov, ktorí sa usilujú vytvárať spoločenstvo s celou rodinou dona Bosca.

Osobitne Saleziáni dona Bosca z titulu zvláštnych dedičov a predstaviteľov jeho bohatstva kňazského otcovstva zviazaného s kňazským úradom nesú zodpovednosť za animovanie celej saleziánskej rodiny.

Preto uskutočňujú službu, ktorá sa nestavia do pozície riadiacej authority, ale ktorá s radosťou zaručuje cestu vernosti, aby sa naplno prežívala saleziánska svätosť.

Vyhľadávanie a prijímanie rozličných „sviatostí spoločenstva“ ukazujú presvedčenie, že človek aktom začlenenia sa do niektorej skupiny ako aktívny člen si je vedomý, že si žiada a chce zároveň patriť do širšej rodiny.

Čl. 37

Užitočnosť niektorých pružných štruktúr

Saleziánska rodina, ako spoločenstvo tvorené zriadenými a dobre organizovanými skupinami, môže dostávať podnety pre lepšiu rast a dozrievanie od štruktúry, ktorá je inštitucionalizovaná, ľahká a pružná, a ktorú všetci uznávajú a chcú.

Jasný prvok jednoty na najvyššej úrovni predstavuje osoba hlavného predstaveného, podľa usmernení vyjadrených v tomto dokumente vyššie. Hlavný predstavený má tiež špecifickú inštitucionálnu funkciu voči mnohým jednotlivým skupinám.

V organickom pohľade by sa mohlo uvažovať aj o ďalších aspektoch.

Na regionálnej, národnej, provinciálnej a miestnej úrovni jednotu podporujú a zvyšujú rady a animačné rady. Aby sa saleziánskej rodine zabezpečila normálna životaschopnosť, zdá sa ako nevyhnutné, že ich nestačí iba ponechať na dobrej vôli zodpovedných za animovanie a riadenie jednotlivých skupín na rôznych úrovniach.

Praktické ťažkosti apoštolskej práce a medziľudských vzťahov alebo vzťahov v skupine často skrývajú naliehavú požiadavku aktívneho bratstva organizovaného do štruktúr.

Stanovenie možných štruktúr bude musieť byť predmetom pozorného ďalšieho uvažovania, o ktoré sa bude treba podeliť so všetkými skupinami saleziánskej rodiny.

ZÁVER

38. Pamiatka svätých saleziánskej rodiny a utiekanie sa k nim

39. Cirkevná aktuálnosť rodiny, ktorá žije a pôsobí v jednote

Čl. 38

Pamiatka svätých saleziánskej rodiny a utiekanie sa k nim

Svätí hlásajú Kristove zázraky a stávajú sa živými svedkami evanjelia, pričom v duchu a uskutočňovaním bratskej dobročinnnej lásky posilňujú jednotu celej Cirkvi.

Boh preukázal saleziánskej rodine dona Bosca veľkú lásku a ozdobil ju svätosťou.

Kňazi, laici a zasvätení, mladí a dospelí saleziánskej rodiny, členovia angažovaní vo výchove a v evanjelizácii, budovatelia bežného dňa a apoštoli povolaní k hrdinstvu mučeníctva nachádzajú bohatstvo inšpirácie u našich svätcov.

Je obdivuhodné, čo milosť Ducha Svätého koná v srdciach tých, ktorí ho prijímajú a dávajú sa mu k dispozícii! Rozširuje svoju lásku, a tým podnecuje k dokonalej láske a k stále hlbšej jednote všetkých tých, ktorí prijímajú jeho dar.

Spoločenstvo, ktoré máme v úmysle uskutočniť ako rodina, má v neustále vyhľadávanej svätosti najbohatší aspekt nášho vzájomného dávania sa.

Vzývanie bratov a sestier, ktorí nám ukázali cestu lásky, sa potom stáva účinnou pomocou našej slabosti a podnetom s radosťou pracovať v očakávaní neba.

„Všetkých vás očakávam v nebi“, opakuje nám don Bosco.

Čl. 39

Cirkevná aktuálnosť rodiny, ktorá žije a pôsobí v jednote

Znakom Cirkvi realizovanej vo svete je láska a jednota.

Spoločenstvo je potom podľa Ježišovho slova najúčinnjším apoštolským svedectvom.

V aktuálnom kontexte dejín Cirkvi, angažovanej v dialógu so všetkými ľuďmi dobrej vôle, sa stáva naliehavším táto povinnosť ukazovať vnútorné spoločenstvo.

Je potrebné, aby všetci ľudia, dnes už užšie vzájomne spojení spoločenskými, technickými a kultúrnymi putami, dosahovali aj svoju úplnú jednotu s Kristom, tvrdí Koncil.

Duchovné rodiny v Cirkvi môžu veľmi prispieť k tomu, aby Cirkev bola dobre vybavená na dielo jednoty medzi ľuďmi a pripravená na službu budovania Kristovho tela.

Od dona Bosca sme sa naučili, že z lásky ku Kristovi sa neoddeliteľne rodí láska k jeho Cirkvi.

Pastoračná láska je koreňom a vyjadrením jednoty v spoločenstve saleziánskej rodiny.

Viditeľná a účinná jednota saleziánskej rodiny sa stáva bezpečným nástrojom novej evanjelizácie.

DODATOK

Modlitba k Márii Pomocnici,
Matke saleziánskej rodiny

Mária, Božia Matka a Matka Cirkvi,
veríme, že v dejinách spásy
máš jedinečné miesto
a že si učiteľkou a sprievodkyňou našej rodiny.

S radosťou rozjímame nad tvojou vierou a tvojou ochotou nasledovať Pána
a plniť jeho projekt lásky,
nad tvojou vdáčnosťou za veľké veci, ktoré vykonal Otec,
nad tvojou apoštolskou láskou a nad tvojou vernosťou v hodine kríža
a chceme ťa v tom napodobňovať.

Zverujeme sa ti s láskou synov a dcér:
Nepoškrvená, ty nás vychovávaš k úplnému sebadarovaniu,
Pomocnica, ty nám vlievaš odvahu a dôveru
v službe Božiemu ľudu.

Prosíme ťa, svätá Panna,
aby si neprestávala držať ochranu
nad každým z nás,
nad jednotlivými skupinami zrodenými z charizmy dona Bosca,
nad celou saleziánskou rodinou
a nad mladými, ktorých nám zveruješ.
Amen.

OBSAH

Ú V O D

SALEZIÁNSKA RODINA DONA BOSCA

KAPITOLA 1

- MILOST' SPOLOČENSTVA V SALEZIÁNSKEJ RODINE

1. Boží plán v projekte Zakladateľa
2. Duchovno – apoštolská rodina v rozmachu
3. Bohatstvo spoločenstva vzťahov
4. V srdci Cirkvi pre spásu sveta

KAPITOLA 2

- ÚČASŤ NA SALEZIÁNSKEJ RODINE

5. Dôvody príslušnosti
6. Vzájomné vzťahy, výmena darov
7. Nadväznosť na dona Bosca, otca a učiteľa
8. Inšpirovaní humanizmom svätého Františka Saleského
9. Hlavný predstavený, centrum jednoty
10. Popis saleziánskej rodiny dona Bosca

KAPITOLA 3

- CHARAKTERISTICKÉ ČRTY SALEZIÁNSKEJ TVÁRE

A. Obzvlášť význačné „slová“ dona Bosca

11. Da mihi animas
12. Aby som Bohu získal duše, bežím dopredu až po hranice nerozvážnosti
13. Zjednotení v jednom srdci urobíme desaťkrát toľko
14. Žiadna námaha nestačí, keď ide o Cirkev a o pápeža
15. Stačí, že ste mladí, aby som vás veľmi miloval
16. Naša metóda celá spočíva na rozume, náboženstve a láskavosti
17. Jedinou mojou oporou bolo vždy utiekanie sa k sviatostnému Ježišovi a k Márii Pomocnici

B. Nosné prvky spoločného ducha

18. Dobročinná pastoračná láska
19. Milosť jednoty
20. Zjednotenie s Bohom a štýl modlitby
21. Poslanie k mládeži a ľudovým vrstvám
22. Optimizmus a radosť z nádeje
23. Askéza dobroty
24. Práca a zdržanlivosť
25. Duch iniciatívy
26. Zakorenenosť v tajomstve Krista a dôvera Márii
27. Zmysel pre Cirkev
28. Pozorná citlivosť na výzvy novej evanjelizácie

KAPITOLA 4

- FORMÁCIA K AKTÍVNEMU BRATSKÉMU VZŤAHU

29. Prvenstvo života v Duchu
30. Poznanie a váženie si vlastnej povahy každej skupiny
31. Vzájomné rodinné vzťahy
32. Otvorenosť pre širšie „saleziánske hnutie“
33. Ochota spolupracovať v miestnych cirkvách a v spoločnosti
34. Úcta k iným cirkevným zoskupeniam

KAPITOLA 5

- SLUŽBY SPOLOČENTVA

35. Spoločenstvo si vyžaduje vernosť vlastnej skupine
36. Orientačné body
37. Užitočnosť niektorých pružných štruktúr

ZÁVER

38. Pamiatka svätých saleziánskej rodiny a utiekajúce sa k nim

39. Cirkevná aktuálnosť rodiny, ktorá žije a pôsobí v jednote

DODATOK

Modlitba k Márii Pomocnici, Matke saleziánskej rodiny

CHARTA SPOLOČENSTVA

Preklad z talianskeho originálu: Stanislav Veselský
Jazyková úprava: Andrej Rajský a Andrej Havlík